

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Бурштинський енергетичний коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу
_____ О.Д.Джура
«28» серпня 2015 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни « Основи управлінської діяльності »
назва дисципліни

Підготував викладач:

Ковальський Т.А.
П.І.П.

Програма з дисципліни « Основи управлінської діяльності »
назва

розроблена згідно зі стандартом вищої освіти для навчальних закладів
II-го рівня акредитації.

Укладач: Ковальський Т.А., викладач Бурштинського
П.І.П.
енергетичного коледжу Івано-Франківського національного технічного
університету нафти і газу.

Програма обговорена і
схвалена на засіданні
Науково-методичної ради
коледжу
Протокол № 1
від «28» серпня 2015 р.

Голова Науково-методичної
ради:
_____ О.В.Подолькіна

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

В умовах переходу до ринкової економіки організація набуває всіх рис самостійності: розробка стратегії та політики свого розвитку, формування цілей і задач, прийняття рішень, кадрові та організаційні зміни.

Головною метою вивчення дисципліни є надання основних системних теоретичних і практичних знань з основ управління і елементарних навичок при вирішенні задач і прийнятті рішень в умовах ринкових відносин. Студенти повинні оволодіти системою знань із менеджменту, як основного інструмента управлінської діяльності задля формування економічного мислення на основі проблемних уявлень про структуру основних ланок ринкової економіки, логіку і ефективність процесів, принципів прийняття оптимальних рішень і отримати необхідні навички та вміння менеджера організатора справ у сфері бізнесу.

Часткові цілі:

1. Системне дослідження організацій і навколишнього середовища для ефективної адаптації до змінних динамічних ринкових умов.
2. Вивчення процесів, які відбуваються у зовнішньому середовищі, факторів, які впливають на діяльність організацій для встановлення ефективної стратегії дій.
3. Вивчення основних законів, принципів і концепцій, функцій і задач, явищ і тенденцій розвитку управлінської думки та їх практичне використання в діяльності організацій для отримання довготривалого успіху.

Завдання вивчення дисципліни.

Ознайомити студентів з відповідними поняттями, категоріями, системами та алгоритмами основ управлінської діяльності.

Завдання лекційних занять реалізуються завдяки пропонуванню логічно побудованого теоретичного і цікавого прикладного матеріалу; тлумаченню змісту фундаментальних теорій менеджменту; демонстрації механізмів управління на конкретних прикладах бізнесу; мотивації залучення студентів щодо практики бізнесу.

Завдання проведення практичних занять – набуття студентами практичних навичок розв'язання управлінських задач і виконання відповідних функцій; виховання здатності до творчого пошуку, пошуку ефективних напрямків та резервів вдосконалення діяльності підприємств.

2. Тематичний план дисципліни
«Основи управлінської діяльності»

Найменування тем	Всього годин	В тому числі			
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	самостійна робота
Тема 1. Основні поняття , сутність та види менеджменту.	10	4	-	-	6
Тема 2. Комунікації в менеджменті.	8	2	-	2	4
Тема 3. Сутнісна характеристика підприємницької діяльності.	8	2	-	-	6
Тема 4. Підприємство як організаційна структура підприємництва.	10	2	-	2	6
Тема 5. Розробка та ухвалення управлінських рішень.	6	2	-	-	4
Тема 6. Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту.	10	2	-	-	8
Тема 7. Організація в системі управління. Функція менеджменту «організація».	12	2	-	2	8
Тема 8. Функції менеджменту «мотивація» і «контроль».	8	2	-	-	6
Тема 9. Влада і лідерство.	8	2	2	-	4
Тема10. Управління конфліктними ситуаціями.	10	2	-	2	6
Тема 11. Маркетингова діяльність підприємства.	8	4	-	-	4
Тема 12. Антикризове управління діяльністю підприємства.	10	2	-	2	6
Разом	108	28	2	10	68

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема №1.

Основні поняття та сутність процесу управління.

Сутність управління та менеджменту. Предмет менеджменту та його особливості. Порівняльна характеристика змісту понять «менеджмент» та «управління». Значення та завдання менеджменту. Функції менеджменту. Рівні управління: інституційний, адміністративний, технічний. Менеджер та його обов'язки. Методи менеджменту: економічні, організаційно-розпорядчі, соціально-психологічні. Особливості застосування методів менеджменту в ринкових відносинах. Еволюція теорії та практики менеджменту.

Тема №2.

Комунікації в менеджменті.

Поняття комунікацій та комунікаційного процесу. Канали та засоби комунікацій (формальні та неформальні комунікації, письмові та усні комунікації). Документація та діловодство. Бар'єри комунікацій. Забезпечення ефективних комунікацій. Методи поширення інформації про діяльність організації. Розвиток технічної бази комунікацій.

Тема №3.

Сутнісна характеристика підприємницької діяльності.

Поняття господарської діяльності, її види, суб'єкти та ознаки. Економічна основа підприємництва. Сутнісна характеристика підприємницької діяльності. Підприємництво як сучасна форма господарювання. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. Принципи підприємництва. Приватне, колективне та державне підприємництво. Типи підприємницької діяльності. Економічна сутність малого підприємництва. Функції малого підприємництва. Роль і значення підприємництва в економічному розвитку країни.

Тема №4.

Підприємство як організаційна структура підприємництва.

Підприємство, його сутність та функції. Види та об'єднання підприємств. Господарські товариства. Організаційні одиниці підприємництва: фірма та компанія. Фірма як організаційно-господарська одиниця. Функції фірми. Внутрішнє та зовнішнє середовище фірми. Правове регулювання діяльності підприємства.

Тема №5.

Розробка та ухвалення управлінських рішень.

Суть і характерні особливості управлінських рішень. Процес вироблення раціонального рішення. Рішення, що типові для реалізації управлінських функцій. Класифікація рішень. Різновиди та способи ухвалення управлінських рішень. Розробка та ухвалення управлінських рішень в ситуаціях визначеності, ризику, та невизначеності.

Тема №6.

Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту.

Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту. Характеристика та класифікація функцій менеджменту. Зміст функції планування. Стратегічне планування та його види. Оперативно-календарне планування. Методи організаційного планування. Процес планування реалізації стратегії. Роль бізнес-планів у вирішенні управлінських завдань. Аналіз матриці БГК.

Тема №7.

Організація в системі управління. Функція менеджменту «організація».

Зміст організаційної функції в менеджменті. Організація, її роль і значення. Поняття організаційної структури управління виробництвом. Основні типи організаційних структур управління виробництвом. Принципи формування організаційних структур управління виробництвом. Класифікація організаційних структур управління. Лінійна структура управління. Функціональна структура управління. Лінійно-функціональна структура управління. Делегування, відповідальність та повноваження. Культура організації. Організації в Україні та їхній розвиток.

Тема №8.

Функції менеджменту «мотивація» і контроль».

Поняття мотивації та її зміст. Мотиваційні теорії. Роль заохочення та стягнення в ефективності мотивації. Механізм дії мотивації до праці через потреби. Потреби, винагороди, закон результату. Мотивація та компенсація. Роль заохочення. Процесуальні теорії мотивації. Поняття і зміст контролю. Ознаки та характеристики контролю. Види контролю. Процес контролю і техніка його проведення. Система контролю.

Тема №9.

Влада і лідерство.

Суть процесу керівництва і лідерства. Форми впливу та влади. Стилі керівництва. Теорії особистих якостей лідера. Типологія керівництва (автократичний, демократичний та ліберальний типи керівників). Поведінкові теорії лідерства. Шляхи вдосконалення керівництва підприємством.

Тема №10.

Управління конфліктними ситуаціями.

Природа конфлікту. Управління конфліктною ситуацією в організації. Складові та види конфліктів. Функції конфліктів. Класифікація конфліктів. Причини виникнення конфліктів. Способи розв'язання конфліктних ситуацій.

Тема №11.

Маркетингова діяльність підприємства.

Значення маркетингу в економічному житті фірми. Історичні етапи розвитку маркетингу. Економічна, господарська та комерційна сторона маркетингу. Функції, принципи та цілі маркетингу. Концепції маркетингу. Види маркетингу. Система маркетингу. Основні складові частини комплексу «чотирьох Р». Тактика і стратегія маркетингу. Цінова політика підприємства у системі маркетингу. Маркетингове середовище.

Тема №12.

Антикризове управління діяльністю підприємства.

Суть кризи підприємства, її види. Банкрутство та його види. Складові антикризового управління діяльністю підприємства. Роль і значення санації в запобіганні банкрутства підприємств. Реструктуризація та реорганізація підприємств. Державне регулювання антикризових процесів.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

1. Андрійчук В., Багер Л. Менеджмент: прийняття рішень і ризик: Навч. посібник – КНЕУ, 1998.
2. Гірняк О.М., Лазановський П.П. Менеджмент: теоретичні основи і практикум: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – К: «Магнолія плюс», Львів: «Новий світ – 2000», 2003. – 336с.
3. Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту: Підручник / Наук. ред. В. Яцура, Д. Олесневич. – Львів: Бак, - 2001. – 624с.
4. Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія та практика. Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – 486с.
5. Менеджмент: теорія і практика: Навчальний посібник / А.А. Мазаракі, Г.Є. Мошек, Л.А. Гомба, І.К. Погодаєв, Ю.В. Поканєвич, А.В. Семенчик; Заг. ред. канд. екон. наук, проф. Мошека Г.Є. – К.: Атака, 2007. – 584с.
6. Мескон М., Альберт М., Хедоурі Ф. Основи менеджменту, Пер. з англ., - М.: «Дело», 2000. – 704с.
7. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент), Ів. Франківськ, 1996. – 186с.
8. Плоткін Я.Д., Пащенко І.Н. Виробничий менеджмент: Навч. посібник: збірник Вправ. – Львів: Держ. Університет «Львівська політехніка», 1999 – 258с.
9. Немцов В.Д., Довганов Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організацій: Навч. посібник. – К.: ТОВ УВПК «Екс об», 2000. – 392с.
10. Рудінська О.В., С.А.Яроміч, І.О.Молоткова «Менеджмент», Навч. Посібник. – К., Ельга ніка – Центр, 2002. – 336.
11. Хміль Ф.І. Менеджмент: Підручник. – К.: Вища шк., 1995. – 351с.
12. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організацій: Навчальний посібник. – Львів: «Магнолія плюс», 2004. – 333с.
13. Юргутіс І.А., Кравчук І.І. Основи менеджменту: Навч. Посібник. – К.: Освіта, 1998.